

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ»

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Спеціальність: 071 Облік і оподаткування

Рік навчання: 3-й, семестр 5-й

Кількість кредитів ECTS: 5 кредитів

Назва кафедри: Бухгалтерського обліку

Мова викладання: українська

Лектор курсу

к.е.н., доц. Лепетан Інна Михайлівна

Контактна інформація
лектора (e-mail)

lepetan@vsau.vin.ua

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Облікове забезпечення управління витратами» є вибірковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 150 год.: лекції - 26 год.; практичні заняття - 24 год., самостійна робота - 100 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації.
Підсумковий контроль – залік.

При вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін: «Бухгалтерський облік».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні таких дисциплін: «Звітність підприємств», «Автоматизована система бухгалтерського обліку», «Аналіз господарської діяльності».

Призначення навчальної дисципліни

Освітня компонента «Облікове забезпечення управління витратами» забезпечує науково-теоретичну і методологічну основу для формування системи знань з конкретно-прикладних дисциплін, тому важливим є набуття практичних навичок та вмінь з даної дисципліни. Завдяки дисципліні «Облікове забезпечення управління витратами» забезпечується теоретико-методологічний зв'язок між загальнотеоретичною та прикладною підготовкою фахівців облікового профілю.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Облікове забезпечення управління витратами» є формування системи знань у сфері облікового забезпечення управління витратами згідно з існуючим законодавством в

умовах розвитку ринкової економіки з організації та функціонування управління витратами.

Завдання вивчення дисципліни

Засвоєння теорії управління витратами та наукових засад системи управління витратами підприємства; аналіз ключових проблем планування, нормування і прогнозування витрат підприємства, за допомогою розробки планів, системи норм, прогнозів та розрахунків; оволодіння знаннями про систему обліку і калькулювання витрат на підприємстві; вивчення системи управління витратами, її принципів, функцій та методів для підвищення організації оперативних дій; визначення розмірів витрат на різних стадіях життєвого циклу продукції; обґрунтовувати взаємозв'язок між витратами та якістю продукції (послуг); розрахунок показників ефективності управління витратами для оптимізації виробничої діяльності та підвищення ефективності управління витратами; підготовка студентів до активної участі в прийнятті управлінських рішень, щодо ефективного розподілу та функціонування витрат.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформулювати такі програмні компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК) – здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері обліку, аудиту та оподаткування в процесі професійної діяльності, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК03. Здатність працювати в команді.

ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)

ФК 03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення

ФК 08. Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів

ФК 11. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПР03. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.

ПР17. Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, робота з інформаційними джерелами), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів).

ПЛАН ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тиждень	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Тема 1. Економічна сутність, значення і завдання облікового забезпечення управління витратами	2	2	8
2	Тема 2. Характеристика витрат, їх класифікація і структура	4	4	8
3	Тема 3. Концептуальні засади облікового забезпечення управління витратами на підприємстві	2	2	8
4	Тема 4. Калькулювання собівартості продукції	2	4	10
5	Тема 5. Планування і нормування витрат	2	4	10
6	Тема 6. Контроль витрат і стимулювання ресурсозбереження	2	2	8
7	Тема 7. Методи цільового формування та структурного аналізу витрат підприємства	2	2	10
8	Тема 8. Управління зниженням витрат	2	2	8
9	Тема 9. Облік в системі управління витратами	2	4	12
10	Тема 10. Контролінг як складова управління витратами	2	2	8
11	Тема 11. Стратегічне управління витратами	4	4	10
Разом		26	24	100

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота студента ВНАУ є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Самостійна робота студента організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (гугл-презентації).

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виносяться на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Під час роботи над індивідуальними завданнями, розв'язуванням задач не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.

Тип індивідуального завдання – презентація, доповідь, реферат.

Види самостійної роботи

№	Вид самостійної роботи	Години (денна/заочна)	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Опрацювання питань, що виносяться на самостійне вивчення	60/80	щотижнево	Усне та письмове опитування / тестування
2	Підготовка до лекційних та практичних занять (робота з інформаційними джерелами, опрацювання першоджерел)	20/20	Щотижнево/ під час заліково-екзаменаційної сесії	Усне опитування
3	Індивідуальні завдання (презентації за заданою проблемною тематикою, доповідь, реферат, наукове дослідження)	10/20	1 рази на семестр/ під час заліково-екзаменаційної сесії	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист

4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	10/20	2 рази на семестр/ під час заліково-екзаменаційної сесії	Тестування у системі МУДЛІ
Разом		100/140		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” № 996-XIV від 16 липня 1999 року
2. П(С)БО 16 “Витрати” (наказ Міністерства фінансів України від 31.12.99р. №318).
3. План рахунків бухгалтерського обліку, активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99р. №291.
4. Методичні рекомендації з планування обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств, затверджено наказом Міністерства аграрної політики України від 18.05.2001р. №132.
5. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості, затверджені Наказом Державного комітету промислової політики України від 2 лютого 2001 р. № 47.

Додаткова література

1. Артамонова Н.С., Акулюшина М.О. Управління витратами: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури. 2018. 120 с.
2. Голов С. Ф. Управлінський облік: Підручник. Київ: «Центр учбової літератури», 2018. 534 с.
3. Гончарук І.В., Ковальчук С.Я., Цицюра Я.Г., Лутковська С.М. Динамічні процеси розвитку органічного виробництва в Україні. Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2020. 478 с.
4. Данилко В.К., Кушніренко О.М., Марченко К.С. Управління витратами: навчальний посібник. К.: Каравела, 2019. 256 с.
5. Коваль Л.В. Облікова політика в управлінні підприємством. *Ефективна економіка*. 2019. №5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7048>
6. Макалюк І.В., Круш П.В. Управління трансакційними витратами промислових підприємств: методологія і практика: монографія. К.: Кондор. 2019. 300 с.
7. Михальська О. Л., Швець В. Г. Управлінський облік та аналіз виробничих витрат: монографія. КНУ. Київ: Кондор. 2019. 224 с.
8. Нісфоян С.С. Управління витратами на утримання і розвиток персоналу підприємств: монографія. Кропивницький: Видавець Лисенко В.Ф.,

2020. 268 с.

9. Правдюк Н. Л., Коваль Л. В., Коваль О. В. Організація процесу формування облікової інформації для прийняття управлінських рішень: теорія, методологія, практика: Монографія. Вінниця: ТОВ «Друк-плюс», 2021. 438 с.

10. Правдюк Н.Л. Облікове забезпечення тактики управління витратами. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2020. № 2 (52) С. 149-165.

11. Правдюк Н.Л. Облікове забезпечення управління витратами на виробництво та реалізацію продукції садівництва. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2021. № 3 (57). С.103-120.

12. Правдюк Н.Л., Кожухар В.В. Аналітичне забезпечення управління процесом реалізації продукції галузі садівництва. *Агросвіт*. 2021. № 4. С.9-16.

13. Правдюк Н.Л., Лепетан І.М., Бурко К.В. Тактичний та стратегічний менеджмент підприємств: обліковий аспект: монографія. Вінниця: Видавництво ФОП Кушнір Ю.В., 2020. 448 с.

14. Правдюк Н.Л., Лепетан І.М., Бурко К.В. Управлінський облік у схемах і таблицях. Вінниця: Вид-во ПП «ГД «Едельвейс і К»», 2009. 126 с.

15. Pravdiuk N., Koval L., Koval O., Lepetan I. Organization of accounting of assets, liabilities and results of the enterprise activities: monograph. Košice: Vysoká škola bezpečnostného manažérstva v Košiciach, 2023. 389 p.

Інтернет-ресурси

1. Сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Сайт журналу «Бухгалтер». URL: <http://www.buhgalter.kharkov.com>.
4. Сайт газети «Все про бухгалтерський облік». URL: <http://www.voby.com.ua>.
5. Сайт журналу «Дебет-Кредит». URL: <http://www.dtk.com.ua>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів, які отримують здобувач вищої освіти

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Присутність та участь у дискусіях на лекційних заняттях	5
2	Присутність і активна участь виконання практичного завдання	10
3	Виконання контрольних робіт, тестування	5
4	Атестація	5
5	Самостійна робота здобувача	5
	Всього за атестацію 1	30

Атестація 2		
1	Присутність та участь у дискусіях на лекційних заняттях	5
2	Присутність і активна участь виконання практичного завдання	10
3	Виконання контрольних робіт, тестування	5
4	Атестація	5
5	Самостійна робота здобувача	5
Всього за атестацію 2		30
Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності		10
Підсумкове тестування (іспит)		30
Разом		100

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Основні вимоги до контролю знань здобувачів вищої освіти наведені у Положенні «Про порядок оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Вінницькому національному аграрному університеті».

Силабус навчальної дисципліни розглянуто і затверджено на засіданні кафедри бухгалтерського обліку

Протокол від “31” липня 2023 року № 1

Завідувач кафедри _____ Наталія ПРАВДЮК